

ρα α Ρειναιη .

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ
ΤΟΥ ΚΑΡΑΝΟΥ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Bibliothèque Maison de l'Orient

150821

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ "ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,,

1929

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΡΑΝΟΥ

ἰ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδιά τῶν Μακεδόνων θὰ ἀγνοοῦν τὴν γαστρονομικὴν δεινότητα καὶ τὴν μυθώδη γενναιοδωρίαν τοῦ ἀρχαίου Μακεδόνοσ Κάρανου, τὴν ὁποίαν διδάσκει ἢ παρὰ τῷ μεταγενεστέρῳ συγγραφεῖ Ἀθηναίῳ σωζομένη περιγραφὴ πολυτελεστάτου συμποσίου, γενομένου μεταξὺ τοῦ 322 καὶ τοῦ 280 π. Χ. περίπου. Ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ διηγήσει προσώπων φαίνεται ὅτι ὁ ὁμώνυμος πρὸς τὸν γενναρχὴν τῶν Μακεδόνων Ἡρακλειδῶν Κάρανον πλούσιος καὶ μεγαλοπρεπῆσ Μακεδὼν ἤκμασε κατὰ τὸ πρότερον ἡμῖσιν τοῦ τρίτου π. Χ. αἰῶνος. Ἡ διήγησις δὲν ἀναφέρει πού ἔζη ὁ Κάρανος, ἀλλ' ἀπλῶσ ὀνομάζει αὐτὸν Μακεδόνα. Δὲν εἶναι ἀπίθανον ὅτι τόπος τοῦ συμποσίου εἶναι ἢ τότε πρωτεύουσα τῆσ Μακεδονίας Πέλλα, ἢ διαδεχθεῖσα ἀπὸ τοῦ Ἀρχελαίου τὴν πρώτην πρωτεύουσαν Ἐδεσσαν, τὴν ἀκόμη καὶ σήμερον γραφικωτάτην πόλιν τῶν καταρακτιῶν, ὅπου ἐφύοντο τὰ περίφημα αὐτόματα ῥόδα τὰ ἔχοντα, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, ἐξήκοντα φύλλα καὶ ὑπερτεροῦντα τῶν ἄλλων κατὰ τὴν εὐωδιάν.

Βεβαίωσ ἢ πολυτελεὶσ διασκέδασισ, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Ἀθηναίωσ, δὲν ἦτο μία τῶν συνήθων διασκεδάσεων τῆσ οἰκογενείασ, ἀλλ' ἦτο ἔκτακτοσ ἐορτή, τὴν ὁποίαν παρεῖχεν ὁ Κάρανοσ εἰσ τοὺσ φίλοσ ἐπὶ τοῖσ γάμοισ αὐτοῦ. Δὲν εἶναι δὲ καὶ ἄλλωσ εὐλογον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἦσαν πολὺ συχναὶ αἱ τοιαύτησ μυθώδουσ πολυτελείασ ἰδιωτικαὶ ἐστιάσεισ, διότι θὰ καθίστων πολὺ ταχέωσ ἀμφίβολον τὴν ἀνθηρότητα καὶ τοῦ πλουσιωτάτου ἰδιωτικοῦ θησαυροῦ.

Ὁ Ἀθήναιος παρατηρεῖ, συμφώνως πρὸς τὴν πληροφορίαν τοῦ Ἱππολόχου, παρὰ τοῦ ὁποίου παραλαμβάνει τὴν περιγραφὴν, ὅτι τὸ Μακεδονικὸν τοῦτο δεῖπνον ὑπερέβαλε κατὰ τὴν πολυτέλειαν «τὰ πάντα πανταχοῦ γενόμενα» δείπνα. Παρ' ὄλην δὲ τὴν ἐπιφυλακτικότητα, μετὰ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐνδεχομένη ὑπερβολὴ τῆς περιγραφῆς, πάλιν συγκρατεῖ αὐτὴν εἰς τὰ δυνατὰ αὐτῆς ὅρια ἡ σκέψις ὅτι προκειμένου περὶ γαμηλίου συμποσίου βαθυπλούτου Μακεδόνοσ συγκωρεῖται καὶ ποιά τις ἀσωτία ἔχουσα ἐπὶ τέλος καὶ τὴν ἀποστολὴν νὰ κρατήσῃ ὁπωσδήποτε ὑψηλὰ τὸ γόητρον τῆς περιουσίας τοῦ γαμβροῦ. Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι ὁ γράφων τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Λυγκέα, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποσπάσματα παραλαμβάνει ὁ Ἀθήναιος, εἶναι ὁ Μακεδὼν Ἱππόλοχος, ὁ ὁποῖος ὡς φιλόπατρις ἀνὴρ γράφων πρὸς ξένον φίλον, προσεπάθησε νὰ μεταδώσῃ πρὸς ἐκεῖνον ὅλας τὰς λεπτομερείας, τὰς ὁποίας ἀπεκόμισεν ἐκ τοῦ περιφήμου συμποσίου· φιλοτιμούμενος δὲ ἴσως νὰ καταπλήξῃ καὶ αὐτὸς τὸν ξένον φίλον διὰ τῆς χλιδῆς τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ, δὲν φαίνεται ἀπίθανον ὅτι διήγησεν ὁπωσδήποτε τὰς ἀναμνήσεις του. Ὁ Ἀθήναιος ἀποδίδει, ὡς φαίνεται, πιστῶς καὶ αὐτολεξεῖ τὸν Ἱππόλοχον.

Ὁ Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἦτο σύγχρονος τῶν Σαμίων Λυγκέως καὶ Δούριδος (περὶ τὸ 280 π. Χ.), τῶν μαθητῶν τοῦ Ἐρεσίου Θεοφράστου († 287) τοῦ γνωστοῦ φιλοσόφου καὶ μαθητοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὅπως διηγεῖται ὁ Ἀθήναιος ὁ Ἱππόλοχος εἶχε μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Λυγκέως συνάψει τὴν συμφωνίαν, ὅπως ἕκαστος ἀνακοινοῖ εἰς τὸν ἄλλον δι' ἐπιστολῆς περιγραφὴν παντὸς ἐκιάκτου πολυτελείας καὶ λαμπρότητος δείπνου, ὅπερ ἤθελε τυχὸν περιέλθει εἰς γνῶσιν αὐτοῦ. Εἰς τὴν δειπνητικὴν ταύτην καθ' ὅλου ἀλληλογραφίαν ὀφείλομεν καὶ τὴν γνῶσιν ἐπισήμων τινῶν ἀρχαίων δείπνων, τὰ ὅποια διέσωσεν μετ' ἄλλων ὁ ἐν πλείστοις πολυτιμώτατος Ἀθήναιος.

Ἡ περιγράφουσα τοὺς γάμους τοῦ Μακεδόνοσ Καράνου ἐπιστολὴ τοῦ Ἱππολόχου ἦτο σπανία, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀθηναίου (170 - 230 μ. Χ.) διὰ τοῦτο δὲ ὁ συγγραφεὺς

παρέχει μακρὰ αὐτῆς ἀποσπάσματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ γαμήλιον δεῖπνον.

Οἱ προσκεκλημένοι εἰς τὸ δεῖπνον ἄνδρες ἦσαν εἴκοσι. Γυναῖκες δὲν συνέρωγον, διότι τὸ ἀρχαῖον ἔθος ἐκράτει αὐτὰς μακρὰν τῶν τοιούτων ἀνδρικῶν συγκεντρώσεων εἰς χωριστὴν διασκέδασιν.

Προτοῦ εἰσέλθωσιν οἱ προσκεκλημένοι εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δείπνου ὁ ἐστίων τοὺς φίλους εἶχε στεφανώσει ἕκαστον διὰ χρυσῆς «στλεγγίδος», ἣτις ἦτο εἶδος τιαροειδοῦς πανηγυρικοῦ καὶ ἑορτασίμου καλύμματος τῆς κεφαλῆς. Αἱ στλεγγίδες αὐταὶ τοῦ Καρανίου εἶχον ἐκάστη ἀξίαν πέντε χρυσῶν δηλ. πέντε λιρῶν τῶν τότε χρόνων ἴσων περίπου πρὸς τριάκοντα σημερινάς.

Ἄλλὰ τοῦτο ἦτο μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς μεγαλοδωρίας τοῦ Καρανίου, διότι μόλις εἰσῆλθον οἱ φίλοι καὶ ἐξηπλώθησαν εἰς τὰς κλίνας τοῦ συμποσίου ἔλαβον νέον δῶρον ἀργυρᾶν φιάλην, ἣτοι τάσι, διὰ νὰ πῖωσιν οἶνον. Ἦτο αὕτη ἡ πρόποσις ἢ ὀρεκτικὴ ἢ ἄλλως λεγομένη καὶ πρόπομα. Ἀφοῦ ἐξεκένωσαν τὰ «ποτήρια», ἐδόθη εἰς ἕκαστον ἐντὸς χαλκοῦ δισκοειδοῦς πινακίου, Κορινθιακῆς κατασκευῆς, ἄρτος ἔχων τὸ αὐτὸ μέγεθος μὲ τὸ πινάκιον καὶ κόττες καὶ πάππιες καὶ φασιανοὶ καὶ χήνα καὶ ἄλλα πουλερικά ἐν ἀφθονίᾳ, ἕκαστος δὲ ἐκ τῶν συνδαιτυμόνων λαβὼν δι' ἑαυτὸν ὅσα ἤθελε διεμοίραζε τὰ ὑπόλοιπα εἰς τοὺς ὀπισθεν ἴσταμένους ὑπηρέτας. Περιεφέροντο δὲ ἄλλα πολλὰ καὶ διάφορα φαγητά.

Ἐπειτα ἔρχεται ἄλλος δίσκος ἀργυροῦς μετ' ἄλλου πάλιν μεγάλου ἄρτου καὶ χήνες καὶ λαγοὶ καὶ ἐρίφια καὶ ἄλλοι ἄρτοι καὶ περιστέρια καὶ τρυγόνια καὶ πέρδικες καὶ ὅσον πλῆθος ἄλλων πτηνῶν ὑπῆρχε. «Τὰ ἐχαρίσαμεν καὶ αὐτὰ εἰς τοὺς δούλους» λέγει ὁ Ἰπλόλογος «καί, ἀφοῦ ἐχορτάσαμεν, ἐπλύναμεν τὰς χεῖράς μας». Ἐπειτα ἐκομίσθησαν πολλοὶ στέφανοι παντοδαπῶν ἀνθέων καὶ ἐν τέλει χρυσαὶ στλεγγίδες ἔχουσαι τὸ αὐτὸ βῆρος πρὸς τὸν πρῶτον στέφανον διὰ νὰ στεφανωθῶσιν οἱ διασκεδάζοντες κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον.

Ὁ Ἰπλόλογος ἔπειτα διηγεῖται ὅτι εἰς τὸ συμπόσιον παρίστατο καὶ Πρωτεύας τις, ἀπόγονος τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου Πρω-

τέου, τοῦ υἱοῦ τῆς Λανίκης, ἡ ὁποία εἶχε χρηματίσει τροφὸς τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ὁ νεώτερος οὗτος Πρωτεύας ἦτο τόσον φοβερὸς οἰνοπότης, ὅπως ἄλλως τε ἦτο καὶ ὁ ὁμώνυμος πάππος του, ὁ φίλος καὶ νικητῆς ἐν τούτῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὥστε ἔπιεν εἰς ὑγίαν ὄλων. Τὸ προπίνειν ὑπὲρ τῶν συνεστιωμένων εἶναι σήμερον ἐκδήλωσις φιλικῆς εὐγενείας καὶ ἀβρότητας, ἡ ὁποία λόγῳ τῆς μικρᾶς συνήθως χωρητικότητος τῶν ποτηρίων, δὲν δύναται νὰ λάβῃ καὶ ἐπικίνδυνον μορφήν. Ἄλλ' ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Καράνου ἔπινον ἐκ μεγάλων κυλίκων ἢ καὶ «σκύφων χοαίων», τὸ δὲ κυριώτερον ὅτι ὁ προπίνων, ἵνα μὴ παραβῇ τὸν βοῦν τοῦ τῆς συναναστροφῆς, ὄφειλε νὰ ἐκκενώσῃ τὸ ποτήριον, νὰ ἐκπῆ, ὅπως ἔλεγον ἐκεῖνοι—τότε ἀντιλαμβάνεται ὅτι δὲν ἦτο κοινὸν καὶ ἀσήμαντον τὸ κατόρθωμα τοῦ Πρωτεύου. Ὅτι δὲ καὶ ἄλλως οἱ Μακεδόνες ἦσαν ὀνομαστοὶ πόται διηγείται ὁ Ἀθήναιος (III 91 σελ. 120). «*Μακεδόνες δ', ὡς φησὶν Ἐριππος ὁ Ὀλύνθιος, ἐν τῷ περὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο πίνειν εὐτάκτως, ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλας προπόσεις, ὥστε μεθύειν ἐν παρακειμένων τῶν πρώτων τραπεζῶν καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν*».

Ἀφοῦ ὁ οἶνος καὶ οἱ στέφανοι καὶ τὰ ἄνθη ἐξήγειραν ὀλίγον τὴν διάθεσιν καὶ ἀπεδίωξαν τὴν δυσάρεστον σοβαρότητα ἢ ὅπως χαριέντως λέγει ὁ ἀρχαῖος «*ἤδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ σωφρονεῖν*» εἰσορμῶσιν εἰς τὴν αἴθουσαν τὰ σμήνη τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου, αὐλητρίδες καὶ μουσουργοὶ καὶ Ῥοδιαὶ τινες παίζουσαι σαμβύκην, «*γυμναὶ δὲ ὅπως ἐφάνη, προσθέτει ὁ Ἰππόλοχος, ἂν καὶ μερικοὶ ἔλεγον ὅτι εἶχον χιτῶνας*». Ἐκ τοῦ χαριτολογήματος δύναται κανεὶς νὰ φαντασθῇ τὴν ἔκτασιν τοῦ διαφανοῦς τῶν χιτῶνῶν.

Κατόπιν εἰσέρχονται ἄλλαι γυναῖκες φέρουσαι ἐκάστη δύο ληκύθους μύρου, μίαν ἀργυρᾶν καὶ μίαν χρυσῆν, χωρητικότητος μιᾶς κοτύλης ἦτοι 80 περίπου δραμ., αἱ ὁποῖαι ἦσαν συνδεδεμέναι διὰ χρυσοῦς κορδέλλας, καὶ ἔδωκαν εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν συνδαιτυμόνων, ἵνα ἀλειφθῇ καὶ εὐθυμῆσῃ ἐκ τῆς

εὐωδίας τοῦ πολυτίμου μύρου. Ἦσαν ὅλα προὑπολελογισμένα, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης, μετ' ἀληθοῦς ἐπιστημονικῆς γνώσεως τῶν τοιούτων λεπτομερειῶν τῆς εὐζωΐας καὶ τῆς περὶ τὰ συμποσιακὰ ζητήματα γαστρονομικῆς εὐαισθησίας ὡς καὶ τῆς ἀριστοτεχνικῆς ὄντως δεξιότητος πρὸς παράτασιν τῆς εὐωχίας διὰ τῆς ἀποφυγῆς τοῦ κόρου, ὥστε νὰ ὠχρηῶντο πρὸ αὐτῶν ἢ περιβόητος γαστρονομικὴ δεινότης τοῦ νεωτέρου Γάλλου ἀρεοπαγίτου Brillat - Savarin, τοῦ γραφάντος τὴν *Physiologie du goût* (1755 - 1826).

Δὲν εἴμεθα δὲ ἀκόμη εἰς τὴν δύσιν τῆς διασκεδάσεως, διότι νέος εἰσφέρεται τεράστιος ἀργυροῦς μετὰ παχείας ἐπιχρυσώσεως δίσκος, σχήματος τῶν μεγάλων τουρκικῶν ἀπλωτῶν ταψίων, μία περιουσία, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ἱππολόχου «*πλοῦτος ἀντὶ δεῖπνον*». Ἐντὸς τοῦ κολοσσιαίου τούτου δίσκου ἦτο τοποθετημένος ὀλόκληρος μέγας ψητὸς χοῖρος ὕψις, δεικνύων ἄνω τὴν κοιλίαν του γεμάτην μὲ χίλια καλά· διότι ἦσαν ἐντὸς αὐτοῦ ψημέναι τσίχλαι μετὰ τοῦ χοίρου καὶ μῆτραι καὶ συκαλλίδες (οἱ σημερινοὶ συκοφαγᾶδες) ἐν ἀπέριφῳ ἀφθονίᾳ καὶ κροκοὶ αὐγῶν ἐπ' αὐτῶν καὶ στρεΐδια καὶ κτένια θαλασσινά. Φαντάζεται πᾶς τις ἀποτέλεσμα τοῦ δαιμονίου ὄντως αὐτοῦ συνδυασμοῦ τῶν γεύσεων, τὴν νοστιμάδα τοῦ γεύματος καὶ τὴν ἐκ ταύτης προκληθεῖσαν μακαριότητα τῶν περιφημῶν αὐτῶν κοιλιοδούλων, οἱ ὅποιοι μετὰ ταῦτα ἔλαβον καὶ ψωμί ἀπὸ καθαρὸν σιτάρι ἐντὸς πινακίου, τὸ ὅποιον, ἐννοεῖται, ἐχαρίσθη εἰς τοὺς φιλοξενουμένους.

Μετὰ ἐν πότηριον οἴνου, προσετέθη πρὸ τῶν συνδαιτυμόνων ζεστὸν κασιόκι ἐπὶ ἄλλον ὄμοιον πινακίου μετὰ χρυσῶν κοχλιαρίων. Τότε ὁ Κάρανος, βλέπων ὅτι εἶχον παρὰ πολλὰ μέχρι στενοχωρίας συσσωρευθῆ πρὸ τῶν ξένων του, διατάσσει νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτοὺς σπυρίδες (ζεμπιλια) καὶ ἀροτόφορα σακκούλια πεπλεγμένα διὰ λωρίδων ἔλεφαντοκollήτων, οἱ δὲ ξένοι ἐνθουσιασμένοι ἐχειροκρότησαν τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ γαμβροῦ, χαίροντες βεβαίως, διότι οὕτω περιέσφζον καὶ τὰ ἔως τότε δοθέντα εἰς αὐτούς. Ἄλλ' ἢ κολακευθεῖσα ἐλευθεριότης τοῦ Καράνου νέους προσθέτει

Χαλκοῦν ὑποστήριγμα προσηφαλαίου ἀρχαίας ἐλληνικῆς. (Ἄγασαφαι Γ. Οἰκονόμου).

στεφάνους καὶ νέον διπλοῦν ληκύθιον μύρου χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν ἴσου βάρους πρὸς τὰ πρῶτα. Καὶ γίνεται νέα εἰσβολὴ ἐλαφροκόσμου ἄρρενος καὶ θήλεος, γυναῖκες θαυματοποιοὶ γυμναὶ κυβιστῶσαι ἐπὶ ξιφῶν καὶ ἐκβάλλουσαι πῦρ ἐκ τοῦ στόματος.

Μετὰ τὸ πέρασ καὶ τῆς «πράξεως» ταύτης τοῦ συμποσίου, οἱ συνδαιτυμόνες τρέπονται μετὰ ζωηροτέρου ζήλου καὶ θερμοτήτος πρὸς τὸ ποτόν, δοκιμάζοντες ὅλα τὰ εἶδη τῶν περιφήμων τότε οἴνων τῆς Θάσου καὶ τῆς Λέσβου καὶ τῆς Μένδης, τῆς ἐν τῇ Χαλκιδικῇ σημερινῆς Καλλάντρας, κομισθέντων εἰς ἕκαστον ἐντὸς χρυσῶν ἀγγείων σεβαστοῦ μεγέθους! Μετὰ τὸν πότον παρουσιάζεται ὑάλινος δίσκος ἐντὸς ἀργυρᾶς θήκης, διαμέτρου δύο πήχεων περίπου, γεμάτος ψητὰ ψάρια ὄλων τῶν εἰδῶν καὶ δίδεται εἰς ἕκαστον ἀρτοφόριον περιέχον ἄρτους τῆς Καππαδοκίας δηλ. κατεσκευασμένους κατὰ τὸν Καππαδόκιον τρόπον, ὅπως θὰ ἐλέγομεν σήμερον ψωμὶ γαλλικὸν ἢ γερμανικὸν κ.τ.λ. Ἐκ τούτων ἄλλα ἔφαγον καὶ ἄλλα ἔδωκαν εἰς τοὺς ὑπηρέτας. Ἐπειτα νίπτουσιν ἐκ νέου τὰς χεῖρας καὶ στεφανοῦνται πάλιν καὶ λαμβάνουσι νέας χρυσᾶς σπλεγγίδας διπλασίου μεγέθους τῶν προτέρων καὶ ἄλλα δύο ληκύθια μύρου οἱ ἀκούραστοι καὶ ἀχόρταστοι συνδαιτυμόνες.

Ὅτε δὲ ἐπὶ τέλους ἐγένετο ἡσυχία ἀναπηδήσας ἐκ τῆς κλίνης ὁ Πρωτέας ζητεῖ ἓνα «σχύφον χοαῖον» ἢ ὅπως θὰ ἐλέγομεν σήμερον, ἐὰν εἴχομεν, ποτήρι «χιλιάρικον» (1 χοῦς = 3,283 γραμμάρια) καὶ ἀφοῦ τὸ ἐγένεσε κρασί τῆς Θάσου καὶ ἔσταξε καὶ ὀλίγον νερὸν μέσα διὰ τὸν τύπον τὸ ἔπιεν ὄλον καὶ εἶπεν:

Ὁ πλεῖστα πίνων πλεῖστα κ' εὐφρανθήσεται.

Τότε ὁ Κάρανος εἶπε: Ἀφοῦ πρῶτος ἔπιες, κράτησε πρῶτος καὶ τὸ ποτήριον δῶρον· αὐτὸ δὲ θὰ εἶναι τὸ βραβεῖον καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι θὰ πῖωσι». Μόλις ἤκουσαν ταῦτα ἐπετάχθησαν ὅλοι καὶ ἤρπασαν, ὅπως ἐπρόφθασαν, τὰ ποτήρια. Εἰς ὅμως τῶν συνδαιτυμόνων μας μὴ δυνάμενος ὁ δυστυχὴς νὰ πῆ ἀνεκάθισεν εἰς τὴν κλίνην καὶ ἔκλαιεν, ἐπειδὴ ἔμεινεν ἄσχυφος δηλ. χωρὶς ποτήρι. Ὁ Κάρανος τότε κατὰ

χάριν τοῦ δίδει κενὸν τὸ ποτήριον! Ἐν εἶδος πολεμικοῦ μεταλλίου ἄνευ διεμβολῶν!

Ἐπειτα νέα πάλιν διάνθις τῆς διασκεδάσεως. Χορὸς ἑκατονταμελῆς εἰσέρχεται καὶ ψάλλει τὸν γαμήλιον ὕμνον ἁρμονικώτατα. Μετὰ ταῦτα δὲ θωπεύει τοὺς ὀφθαλμοὺς νέα ἐμφάνις ὀρχηστρίδων, αἱ ὁποῖαι παριστάνουσι Νύμφας καὶ Νηρηίδας. Μετὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀπόλαυσιν οἱ συμποσιάζοντες ἐξακολουθοῦσι καρτερικώτατα τὴν διασκέδασιν. Ἐπειδὴ δὲ ἤρχισε νὰ σκοτινιάζῃ, ἀνοίγεται ὁ οἶκος ἀφαιρουμένων τῶν λευκῶν παραπετασμάτων, τὰ ὁποῖα περιελάμβανον τὰ πάντα γύρω καὶ ἀνεφάνησαν δῆδες λειτουργοῦσαι διὰ μηχανημάτων καὶ Ἐρωτες καὶ Ἐρμαὶ καὶ Ἀρτέμιδες διὰ Πᾶνες ὡς ἀγαλμάτια φωτίζοντα μὲ ἀργυροῦς λαμπτήρας. «Ἐν ᾧ δὲ ἡμεῖς ἐθανυμάζομεν τὰ μηχανικὰ αὐτὰ κατορθώματα» λέγει ὁ Ἰπλόλογος, «περιεφέροντο εἰς ἕκαστον συμβλισμένοι μὲ ἀργυρᾶς Μακεδονικᾶς θηρευτικᾶς λόγχας, τὰς καλουμένας σιβύνας, ἐντὸς δίσκων ἀργυρῶν τετραγώνων μὲ χρυσαῖς ταινίαις ἀγριόχοιροι, ὅμοιοι πρὸς ἐκείνους τῷ ὄντι τοὺς μυθικοὺς Ἐρυμανθίους!

Καὶ τὸ θαῦμα εἶναι ὅτι, ἐν ᾧ ἡμεῖς κατάκοποι ἐντελῶς καὶ ζαλισμένοι ἀπὸ τὴν μέθην, ὁσάκις ἐβλέπομεν ὅτι ἐφέρετο τίποτε, ὅλοι ἐσηκωνόμεθα εἰς τὰ πόδια καὶ συνηρόμεθα ἐκ τῆς μέθης». Βεβαίως ἀξίζει νὰ θαυμάσῃ κανεὶς τοὺς φίλους τοῦ Καρανοῦ μεθ' ὅλην τὴν δόσιν τῆς χαριτολόγου ὑπερβολῆς, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Ἰπλόλογος. Πρέπει δὲ καὶ νὰ τοὺς ζηλεύσῃ, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ὅλα τὰ πολυτελῆ σκευῆ τῆς τραπέζης περιήρχοντο εἰς τὴν κυριότητά των καὶ ἐστοιβάζοντο εἰς τὰ ζεμπιλία καὶ τοὺς σάκκους, περὶ τῶν ὁποίων εἶχε πάλιν ὁ πλούσιος Ἀμφιτρώων φροντίσει, ὡς εἶδομεν, ὡσεὶ φιλοτιμούμενος, ὅπως οἱ ξένοι τοῦ ξεσηκώσων σχεδὸν τὸ σπίτι του. Ἐπὶ τέλος κατὰ Μακεδονικὸν ἔθος ἐπικρατοῦν εἰς τὰς πολυανθρώπους διασκεδάσεις δίδεται διὰ σάλπιγγος τὸ σύνθημα τοῦ τελευταίου δείπνου. Ὁ Κάρανος διατάσσει τοὺς ὑληρέτας νὰ περιφέρωνται μὲ μικρὰ ποτήρια καὶ οὕτω ἔπινον κατὰ μικρὰς δόσεις ὡς ἀντίδοτον κατὰ τῆς προφηθεΐσης ἀκρατοποσίας.

Ἡ θαυμασία προτομή ὄνου ἐκ τῆς κλίνης τῆς Πέλλης.

καυτεον ἐν παρόδῳ ὅτι ἐν τοῖς ὑστέροις χρόνοις οἱ Ἕλληνες τῶν Ἑλλήνων «*ἀρχόμενοι μὲν ἐν μικροῖς ἔπινον, πλησθέντες δὲ ἐν μεγάλοις*», ὅπως, δικαίως θαυμάζων διὰ τὸ ἀντίστροφον τοῦ πράγματος, ἀναφέρει ὁ ἀρχαῖος Ἄναχαρσις παρὰ τῷ Διογένει τῷ Λαερτίῳ.

Ἐπειτα εἰσέρχεται ὁ γελωτοποιὸς Μανδρογένης, ἀπόγονος τοῦ περιφήμου ἐκείνου Στράτωνος τοῦ Ἀθηναίου, καὶ προκαλεῖ τοὺς γέλωτας ὄλων χορευῶν μάλιστα καὶ μετὰ τῆς ὑπερογδοηκονταετοῦς γυναικὸς του. Μετὰ τὴν δρεκτικὴν αὐτὴν ἀνάπαυαν εἰσέρχονται τὰ ἐπιδόρπια καὶ προσφέρονται εἰς ἕκαστον ἐντὸς πλεκτῶν ἔλεφαντοκολλήτων σάκκων τραγήματα ἧτοι διάφοροι ξηροὶ καρποὶ καὶ διάφορα εἶδη γλυκυσμάτων Κρητικῶν καὶ Σαμιακῶν καὶ Ἀθηναϊκῶν μετὰ τῶν θηκῶν αὐτῶν. Ἀφοῦ ἐτελείωσε καὶ ἡ διατύπωσις αὕτη οἱ συνδαιτυμόνες ἀπέρχονται τέλος πάντων ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Καράνου, ἣ δὲ μέριμνα καὶ ὁ φόβος διὰ τὴν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν συναπεκόμιζον ἐκ τοῦ γάμου, εἶχε τόσον διεγείρει τὰ νεῦρά των, ὥστε οὐδεμίαν ἡσθάνοντο πλέον μέθην. «*Σὺ δὲ μόνον*» γράφει κλείων τὴν πρὸς τὸν Λυγκέα ἐπιστολὴν ὁ Ἰππόλοχος «*ἐν Ἀθήναις μένων μακαρίζεις τὸν ἑαυτὸν σου, διότι ἀκούεις τὰς φιλοσοφικὰς θέσεις τοῦ Θεοφράστου, τρώγων θυμάρια καὶ εὐζῶμα (ῥόκαν) καὶ τοὺς ὠραίους στρεπτούς καὶ θεώμενος τὰς ἐορτὰς τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Χύτρων. Ἡμεῖς δέ, διασκεδάσαντες καὶ φαγόντες πλοῦτον ἀντὶ μερίδων, ἀπῆλθομεν ἐκ τοῦ δείπνου τοῦ Καράνου ζητοῦντες νὰ ἀγοράσωμεν ἄλλοι μὲν οἰκίας, ἄλλοι δὲ ἀγροὺς καὶ ἄλλοι δούλους*».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

